

Täysistunto

Perjantai 28.1.2022 klo 10.45—11.50

Täysistunto alkoi klo 10.59. Täysistunto keskeytettiin klo 11.24. Täysistuntoa jatkettiin klo 11.30. Täysistunto päättyi klo 11.50.

Puhetta johti ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne (10.59—11.24 ja 11.30—11.50).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 27.1.2022 antanut hallituksen esitykset HE 241-243/2021 vp.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 240/2021 vp
Valiokunnan mietintö StVM 39/2021 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Avaan keskustelun. Edustaja Laiho, olkaa hyvä.

Keskustelu

11.00 **Mia Laiho kok:** Arvoisa puhemies! Meillä on tässä tänään päätettävänä työttömyysturvalain muutos, jossa jo ensimmäisestä lomautuspäivästä saisi työttömyyskorvausta nyt tämän koronan aikaan, ja se on tietenkin hyvin perusteltu muutos.

Kokoomus on kuitenkin jättänyt tässä yhdessä perussuomalaisten kanssa vastalauseen liittyen ensinnäkin siihen, että tämä voimassaoloaika on vain helmikuun loppuun, mikä on todella lyhyt aika huomioiden myös tämänhetkinen koronatilanne, ja olemme esittäneet sen jatkoa toukokuun loppuun.

Toinen asia, mitä olemme ihmetelleet, on se, miksi tässä ei ole otettu mukaan tätä lomautusten nopeuttamismenettelyä, mikä oli aikaisemmin, kun tämä lakiesitys käsiteltiin.

Pöytäkirja PTK 166/2021 vp

Silloin yhdessä tuotiin toinen esitys, mikä helpottaisi yrittäjien tilannetta tässä vaikeassa koronatilanteessa, jolloin voitaisiin myös säästää joitain työpaikkoja, kun taas nyt tässä yhteydessä yrittäjät joutuvat tekemään pitkällisen yt-prosessin.

Sitten kolmas asia vielä: koronakustannukset. Valtio on luvannut korvata, mitä rajoitustoimista aiheutuu. Nyt nämä kustannukset jäävät muiden maksettaviksi, ja tähän olemme tehneet lausuman.

Eli meidän pykälämuutoksestamme on siis äänestetty jo tiistaina tämän voimassaolon suhteen, mutta nyt teemme vielä vastalauseen lausumaehdotukset:

”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee esityksen lomautusten nopeuttamisesta vuonna 2020 hyväksytyin aiemman esityksen mukaisesti.”

Ja: ”Eduskunta edellyttää, että esityksestä koituvat lisäkustannukset korvataan valtion toimesta.”

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kauma, olkaa hyvä.

11.02 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Laihon tekemä esitys on kannatettava, siis kannatan sitä. Ja tämä on todella tärkeä huomio hallitukselle, että tulisi nopeasti tämä esitys lomautusten nopeuttamisesta. 14 päivän sijaan olisi hyvä, että siinä olisi 5 päivän toteutusaika, joka olisi varmasti sekä työnantajan että työntekijöiden edun mukainen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

11.03 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! On helppo yhtyä niihin näkemyksiin, jotka tässä jo edustajat Laiho ja Kauma ovat tuoneet esille.

Ehkä sellainen lisäys tähän vielä, että kun hallitus teki eilen uusia päätöksiä, joissa hie-man näitä koronarajoituksia lievennettiin, niin niitä ei kuitenkaan lievennetty vielä niin paljon, että esimerkiksi ruokaravintoloiden — puhumattakaan baareista — osalta tilanne olisi muuttunut tämän tilanteen näkökulmasta käsin, missä nyt ollaan. Eli edelleen siellä on iso tarve lomautuksiin ja myöskin uusiin lomautuksiin, ja silloin olisi erittäin tärkeää, pait-si että työntekijät saavat ilman omavastuuta tämän lomautuskorvauksen — kuten tässä tilanteessa mielestäni ehdottomasti kuuluu saada, ja siitä ymmärtääkseni kaikki salissa ovat samaa mieltä — pitäisi myös työnantajalla olla oikeus siihen nopeampaan lomauttamiseen, jotta niillä työntekijöillä olisi vielä työpaikka sen jälkeen, kun tämä prosessi on ohitse. Nyt monet ravintolat ovat erittäin tiukoilla, ja yrittäjät monilla muillakin sellaisilla aloilla — liikuntayrittäjät, yrittäjät eri puolilla, matkailualalla, monet sellaiset — jotka ovat tästä kärsineet, ovat erittäin tiukoilla. Siellä on iso vaara, että nämä yritykset kaatuvat kokonaan, ja silloin menevät myös nämä työpaikat alta. Eli toivoisin, että tämä asia saataisiin nopeasti siihen muotoon, mikä on vastalauseessa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

11.04 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Olemme kuulleet edellä kolme hyvää puheenvuoroa ja niiden esityksiä. Niissä esille nostettuja asioita on helppo kannattaa ja myös yhtyä ihmettelyyn siitä, että näitä toimenpiteitä tuodaan koko ajan vähän jälkijättöisesti. Aiemmin kun keskustelua täällä käytiin — osa näistä asioista on jo seitsemättä kertaa eduskunnan käsittelyssä — niin vähän tuntui siltä, että kun esitysten hyviä sisältöjä

Pöytäkirja PTK 166/2021 vp

olemme oppositiosta kehuneet, niin hallitus vain entistä innokkaammin niitä tuo kerta toisensa jälkeen tänne — ovat sen verran persoja näille kehuille, joita nämä esitykset ovat keränneet — mutta nyt pitäisi, arvon hallitus, ottaa tämä tilanne vakavasti ja huolehtia näistä yritysten mutta ennen muuta, arvon työväenpuolueen edustajat, näistä työntekijöiden tilanteista. Niihin tässä nimenomaan ollaan nyt apua antamassa, ja sen takia tämä jatkoaika, jota edustaja Laiho esitti, on erittäin kannatettava.

Nyt eilisten päätösten jälkeenhän kysymys kuuluu: kummat loppuvat maastamme ennen, rajoitukset vai ravintolat? On hämmäntävää, että esimerkiksi THL, meidän paras asiantuntija, Terveystieteiden tutkimuskeskus, on linjannut, että ”matalimman riskitason ravintoloiden” — eli käytännössä ruoka- ja henkilöstöravintoloiden — ”rajoituksia voitaisiin keventää siten, että ne ovat auki jopa puoleen yöhön saakka”, mutta hallitus sivuuttaa nämä asiantuntijalausunnat ja tekee toisenlaisia päätöksiä: antaa vain murusia, eikä anna näiden yrittäjien tehdä edes koronaturvallisesti työtä. Ravintola-alan yrittäjähän kokivatkin eiliset vasemmistohallituksen tekemät ja keskustan siunaamat päätökset, vähäiset ”helpotukset”, lähinnä kiusantekona, ja he sanoivat, että heidän mielestään on kohtuutonta, että yrittäjät ja työntekijät joutuvat kantamaan vastuun heikosta sairaan- ja tehohoidon kapasiteetista. Ministeri Kiuruhan on luvannut jo aikoja sitten, että tehohoidon paikkamäärää nostetaan, mutta sitä ei nostettu, ja sen takia jälleen oltiin tässä tilanteessa, [Petri Hurun välihuuto] että yrittäjät joutuivat entistä tukalampaa tilanteeseen.

Arvoisa puhemies! Muut Pohjoismaat, esimerkiksi, toimivat täysin toisin. Muissa Pohjoismaissa ruokaravintolat ovat saaneet olla jo useita viikkoja auki kello 23:een asti, [Riikka Purran välihuuto] vaikka niissä koronan ilmaantuvuusluvut ovat olleet selvästikin meitä korkeammalla tasolla, ja Suomessakin THL, asiantuntijat ovat näin linjanneet, mutta hallitus jostain kumman syystä haluaa näitä ravintola- ja matkailualan työntekijöitä pitää ahdingossa ja painaa näitä yrityksiä [Puhemies koputtaa] entistä alemmaksi.

Mutta toivotaan, että tämä tilanne tästä helpottaa. Edustaja Laihon esitykset [Puhemies: Kiitoksia!] ovat hyviä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Juuso, olkaa hyvä.

11.07 **Kaisa Juuso ps:** Arvoisa puhemies! Kiitän hallitusta siitä, että tämä laki nyt kuitenkin tuli. Se oli hyvä. Olen itse sitä kirjallisella kysymyksellä hallitukselta kysynyt heti tammiukuun alussa, ja nyt Sarkkinen on minulle vastannut, tämä tuli ja tämä on sosiaali- ja terveysvaliokunnassa käsitelty. Hyvä niin. Tämä on ainoastaan kohtuus niille työntekijöille, jotka jälleen joutuvat lomautetuksi, kun tulevat kovat ravintolarajoitukset.

Viiden päivän omavastuun poiston on laskettu kahtena kuukautena maksavan 10 miljoonaa euroa. Se on itse asiassa aika pieni raha, kun ajattelee sitä, minkälaista tappiota nämä ravintolayrittäjät näitten kamalien rajoitusten vuoksi kärsivät.

Se, mihin nyt haluaisin kohdistaa eniten kritiikkiä, on voimassaoloaika. Asiantuntijalausunnoista — niitä oli noin kymmenkunta — vain yksi asiantuntija elikkä STM on puoltanut näin lyhyttä voimassaoloaika elikkä helmikuun loppuun. Kaikki muut asiantuntijat esittivät pidempää voimassaoloaika touko- tai kesäkuun loppuun.

Nythän edustaja Lohi on julkisuudessa spekuloinut sillä, että oppositio haluaa pidentää koronaa pidentämällä tätä lainsäädäntöä toukokuun loppuun. Tämä on aika erikoinen käänne, koska tässähän ei ole kysymys siitä, että me pidentäisimme rajoituksia. Rajoitukset ovat hallituksen päätettävissä, ja on aivan selvää, että jos hallitus ottaa kaikki rajoitukset

Pöytäkirja PTK 166/2021 vp

set pois, niin kukaan ei myöskään pysty saamaan omavastuupäiviä rahoitettuna alusta asti sillä perusteella, että rajoitukset ovat voimassa.

Tämän voimassaolon pidentämisen juju on siinä, että meidän ei tarvitsisi kerran kuukaudessa istua valiokunnissa ja eduskunnassa väentämässä tästä samasta asiasta, että pidennetään taas rajoituksia vähän ja vähän ja vähän ja vähän. Meillä muu lainsäädäntötyö kärsii siitä, että me koko ajan keskustelemme näistä rajoituksista ja lainsäädännön portaittaisesta pidentämisestä, niin että tässä mielessä me perussuomalaiset olemme yhtyneet kokoomuksen vastalauseeseen. Toki siinä lainsäädännössä on muutamia muitakin kohtia, mitä voisi kritisoida, mutta jätän ne toiseen kertaan.

Kokonaisuudessaan on hyvä, että nämä omavastuupäivät nyt poistettiin, mutta huonoa on se, että tämä laki on voimassa vain helmikuun loppuun asti.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Laakso, olkaa hyvä.

11.10 Sheikki Laakso ps: Arvoisa puhemies! Tulee kyllä ihan mieleen elokuva Päiväni murmelina. Me painitaan tämän saman asian kanssa täällä jatkuvalla syötöllä. Me oltaisiin voitu alkujaankin tehdä nämä asiat niin, että ne olisivat olleet pitempikestoisia. Nytkin vain yhdeksi kuukaudeksi käytännössä katsoen annetaan työntekijöille taas lisää aikaa tässä hommassa, mikä tietysti tulee tekemään sen, että me ollaan täällä kuukauden tai kahden päästä tekemässä tätä hommaa taas kerran uudestaan.

Alkuviikosta olin todellakin huolissani yrittäjistä. Ei anneta valoa yrittäjille näissä jutuissa ja nyt selkeästikään ei anneta vielääkään, mikä ei kyllä sinänsä yllätä tässä toiminnassa. Se tuli selkeästi alkuviikostakin esille, että yrittäjä ei niin kauheasti kiinnosta ja yrittäjille ei anneta valoa juuri millään tavalla. Nytkään ei missään nimessä voida nopeuttaa lomauttamista viiteen päivään vaan pidetään itsepintaisesti kiinni siitä, että yrittäjille ei valoa näytetä.

Väkisin tulee mieleen se, että onko oikeasti tarkoituskin suomalaisten ravintoloitten valot sammuttaa, jotta vasemmiston omistamat yhtiöt voivat ostaa nämä ravintolat itselleen halvalla [Markus Mustajärvi: Aika kaukaa haettu!] tai saada kilpailijat pois markkinoilta. Kuulostaa halvalta, mutta pakko on kysyä: tästäkö on kyse? — Kiitos. [Jussi Halla-aho: Erittäin hyvä kysymys!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Östman, olkaa hyvä.

11.12 Peter Östman kd: Arvoisa puhemies! Kun pandemia vuonna 2020 keväällä alkoi, Suomen hallitus päätti ensimmäisenä lockdownista, ja sen jälkeen on seurannut erilaisia ja monimutkaisia ja välillä hyvin vaikeasti tulkittavia rajoituksia, jotka ovat koskeneet monia toimialoja ja yrittäjiä.

Pandemian alussa tästä talosta lähetettiin vahva viesti: ”Kyllä me selviämme, yhdessä. Tuemme yrittäjiä.” Nyt jälkeenpäin voimme kyllä todeta, että kaikki asiat eivät ole menneet ihan niin kuin Strömsössä. Miten esimerkiksi työllistävä ravintolayrittäjä voi suunnitella toimintansa, kun kassa on tyhjä ja ei ole tietoaakaan ensi viikon toiminnasta eikä siitä, mitkä rajoitukset ovat silloin voimassa? Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä kannattaa siksi kokoomuksen tekemää hyvää vastalauseetta.

Pöytäkirja PTK 166/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Zyskowicz, olkaa hyvä.

11.13 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa herra puhemies! Tämä virus on osoittautunut niin muuntautumiskykyiseksi, sitkeäksi ja arvaamattomaksi, että on mielestäni täysin ymmärrettävää, ettei hallitus ole voinut suunnitelmallisesti ja täysin johdonmukaisesti näitä erilaisia rajoitustoimia päättää. Kuitenkin haluan pari pointtia tuoda tässä yhteydessä esiin.

Se, että Suomi on selvinnyt näinkin hyvin tästä pandemiasta, johtuu osaltaan siitä, että suomalaiset luottavat viranomaisiin ja ovat olleet valmiita noudattamaan erilaisia määräyksiä ja myös suosituksia. Tätä suomalaisten luottamusta on syönyt viime viikkoina se, että on koettu, etteivät nämä rajoitustoimet ole johdonmukaisia keskenään eivätkä ne kaikilta osin ole olleet perusteltuja suhteessa muiden sektoreiden rajoitustoimiin. Tunnetuimpana esimerkkinä monissa keskusteluissa on tietysti mainittu se, että kuntosalit ovat kiinni mutta ravintoloissa voi päivällä ottaa päiväoluet.

Siksi jatkossa — kun tämäkään tilanne ei valitettavasti ole ohi eikä tämä ilmeisestikään ole viimeinen pandemia — tulisi kiinnittää huomiota siihen, että vaikka päätöksenteko tapahtuisikin eri tasoilla tässä maassa, niin miten voitaisiin huolehtia siitä, että eri rajoitustoimet ovat keskenään johdonmukaisessa suhteessa ja siten kansalaisten helposti ymmärrettävissä ja hyväksyttävissä.

Toinen hyvin ajankohtainen asia liittyy hallituksen valmistelussa olevaan esitykseen, jolla tartuntatautipäivärahan saamiseen riittäisi muidenkin lääkäreiden kuin tartuntataudeista vastaavien lääkäreiden todistus. Tämä on hyvä uudistus, mutta se uudistus edelleenkin edellyttää virallista testiä. Jos ja kun meillä on huomattavia ongelmia testauskapasiteetissa, onko todella välttämätöntä edellyttää tartuntatautipäivärahan saamiseksi tällaista virallista testiä, siis toisin sanoen sitä, että ihmiset menevät testiin vain tämän sosiaalietuuden vuoksi? Eikö tässä valmistelussa, jota hallitus parhaillaan tekee, voida päätyä sellaiseen ratkaisuun, jossa tartuntatautipäivärahan voi saada ilman virallista testiä? [Jukka Gustafsson: Voi oppositiosta käyttää rakentavankin puheenvuoron!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Talvitie, olkaa hyvä.

11.16 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa herra puhemies! Aivan kuten kollega, edustaja Zyskowicz tuossa äsken sanoi, Suomi on selvinnyt pandemian ensimmäisistä kahdesta vuodesta poikkeuksellisen hyvin. Se ei kuitenkaan lämmitä mieltä varsinkaan nyt tässä ajassa, kun eletään tammikuun loppua. Monta ravintola- ja tapahtuma- ja matkailualan yrittäjää on pohjoisessa valmiina ottamaan vastaan matkailijat, mutta he tuntevat ja näkevät ja kohtaavat päivittäin sen, että niissä rajoitustoimenpiteissä, jotka tällä hetkellä ovat, ei ole järjen häivää. Esimerkkinä se, että ruokaravintoloissa ei ole voinut viiden jälkeen tarjoilla mutta on voinut myydä take awayta. Me tiedämme pohjoisesta, että se on johtanut tilanteisiin, joissa ihmiset pakkaantuvat pieniin tiloihin syömään sitä take away -ruokaa mutta eivät saa käyttää mitään penkkejä, eivät pöytiä eivätkä mitään, mitä siinä ravintolatilassa on. Pakko on kysyä: onko hallituksella ajatus edelleen niin, että tehdään niitä toimia, jotka vähentävät ihmisten kohtaamisia ja edistävät pandemian hallintaa, vai tehdäänkö niitä toimia, jotka rajoittavat, vain siitä tahdosta, että on helppo ajatus, että rajoitetaan, ja ajatellaan, että sillä rajoituksella sitä ihmisten kohtaamista vähennetään?

Pöytäkirja PTK 166/2021 vp

Kun ollaan kuitenkin eduskunnassa, niin vaikka ei ole ihan varsinaisesti tähän asiaan, kyllä toivon, että tulevien rajoitusten osalta myöskin muistettaisiin se, että meillä on perustuslaissa turvattu elinkeinovapaus ihmisillä, ja silloin jos niitä rajoituksia tehdään vähänkin siltä tuntumalta, että ne ovat perusteettomia tai ne päinvastoin vahvistavat sitä, mikä on niillä rajoituksilla tarkoitus estää, niin on väistämätön tunne ihmisille, että silloin suotta sitä elinkeinovapautta rajataan.

On helppo olla tämän lausuman takana ja toivoa, että hallitus pystyy nyt kaikessa viisauudessaan tekemään niitä järkeviä ja järkiperusteisia rajoituksia, jotka perustuvat myöskin niihin faktoihin, mitä kukin ala ja tartuntaluvut siellä kertovat.

Yhteinen asia on tietenkin, että saadaan rokotekattavuus nousemaan ja pandemia hallintaan. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Multala, olkaa hyvä.

11.19 **Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! Tässä käsittelyssä on yrittäjien työttömyys-turvan mahdollistaminen, ja äänestimme jo aikaisemmin siitä, voitaisiinko tätä esityksen voimassaoloa pidentää. Se muutosesitys ei mennyt läpi, mutta tänään myöhemmin äänestämme siitä, voitaisiinko yrittäjien tilannetta ja sitä kautta myös heidän työntekijöidensä tilannetta helpottaa nopeutetuilla lomautuskäytännöillä, jotka aiemmin viime vuonna olivat mahdollisia.

Arvoisa puhemies! Yrittäjien tilanne erityisesti mara-alalla, johon kuuluu myös paljon esimerkiksi sisäpuistoyrittäjiä tai sitten myös kuntosaliryrittäjiä, on tällä hetkellä todella tu-kala. Ehkä vielä pahempaa kuin se, että ovet ovat olleet kiinni, on se, että näkymä tulevaan on erittäin sumea. Pari viikkoa sitten ymmärtääkseni hallitus, valtioneuvosto, ensimmäistä kertaa neuvotteli uudesta kustannustuki-, sulkutuki-, tapahtumatukipaketista, mutta yksi-tyiskohdat näistä tuista ovat edelleen pimennossa.

Arvoisa puhemies! Haluan tässä esittää kainon pyyntöni hallituksen suuntaan — teillä on ministereitä täällä paikalla — että nämä yksityiskohdat saataisiin tietoon mahdollisimman nopeasti. Nyt on kyse siitä, selviävätkö nämä yritykset yli tästäkin sulusta, näistä rajoituksista, onko meillä jatkossa ravintolaryrityksiä, matkailualan yrityksiä, jotka voivat palvella asiakkaita, ja onko heidän työntekijöillään työpaikkoja.

Arvoisa puhemies! Ei ole enää kyse siitä, että tässä olisi vain pieni, lyhyt aika. Tämä tilanne on nyt jatkunut kohta jo kaksi vuotta, ja siksi monen kestäkyky, niin henkinen kuin taloudellinenkin kestäkyky, alkaa olla loppumassa.

Arvoisa puhemies! Toivon, että hallitus toimii ripeästi.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Junnila, olkaa hyvä.

11.21 **Vilhelm Junnila ps:** Kunnioitettu puhemies! Yritykset tarvitsevat ennustettavuutta ja jatkuvuutta. Täällä on nopeasti saatettu voimaan vain sellaisia lakeja, jotka ovat asetta-neet erilaisia rajoituksia, mutta näitä helpotuksia ei sitten myönnätkään kuukautta pidemmäksi ajaksi.

Arvoisa puhemies! Iltalehti uutisoi elokuussa, että Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoi-topiiri alkaa vuokrata diagnostiikkalaitteita vasemmistotaustaisen Tradekan kanssa perus-tettavalta yhtiöltä [Oikealta: Ohhoh!] 20 miljoonalla eurolla vuodessa. Syyksi kerrotaan halu kiertää sote-lainsäädäntöä. Arvioiden mukaan järjestelyn poliittista hyväksyttävyyttä

Pöytäkirja PTK 166/2021 vp

edesauttaa se, että yhtiökumppaniksi on valittu Tradeka. Tradeka on siis vasemmistojärjestöjen säätiöiden hallitsema konserni, joka kanavoi voitoistaan rahaa demareille ja vasemmistoliitolle ja SKP:lle. [Markus Mustajärvi: No eipä ole kuulunut!]

Miten tämä sitten liittyy käsiteltävään asiaan? Siten, että baareja ja ravintoloita koskevat rajoitukset jatkuvat toisin kuin muissa Pohjoismaissa. Tradekan hallinnoima Restel osti juuri Classic Pizzan ja muutaman muun ravintolan. Restel on mainostanut aggressiivisesti ostavansa ravintola- ja baaritoimintaa. Tavalliset yritykset siis joutuvat rajoitusten piiriin, minkä jälkeen tovereita lähellä olevat yhtiöt ne ostavat. [Jussi Halla-aho: Melkoista meininkiä!]

Arvoisa puhemies! Tradekalla on vaalit ensi kuussa. Ehdolla on taas lukuisa määrä keskeisiä poliitikkoja. [Markus Mustajärvi: En ole!] Jottei kansalaisille synny epäilyksiä, että raha menee taskusta toiseen, voisiko SDP:n ryhmäjohtaja Lindtman avata tätä keskeistä kytkyä, joka ilmenee lainsäätämisen, tehtyjen asetusten, osuuskuntien edustajiston ja vaalirahoituksen välillä?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

11.22 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Suomi alkaa olla pandemian suhteen jo aika hyvällä tasolla. Tulevaisuutta näkyy, valoa näkyy jo. Nyt on aika välttää yrittäjien ajautuminen konkurssiin — nyt on se viimeinen hetki — ja pelastaa myös työpaikat.

Tätä mieltä ovat tietysti myös perussuomalaiset, ehdottomasti. Tätä me ajamme myös. Rajoitusten purkua pitää vaiheittain lisätä. Perussuomalaiset kannattavat vastalauseita, jonka perusteet on esitetty täällä jo moneen kertaan.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 240/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Keskustelun kuluessa on tehty kaksi lausumaehdotusta, joten asiasta on äänestettävä.

Äänestykset tapahtuvat tässä täysistunnossa tauon jälkeen. Istunto ja asian käsittely keskeytetään ja istuntoa jatketaan kello 11.30.

Täysistunto keskeytettiin kello 11.24.

Täysistuntoa jatkettiin kello 11.30.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt jatketaan kello 11.24 keskeytettyä istuntoa ja päiväjärjestyksen 3. asian käsittelyä.

Keskustelussa on Mia Laiho Pia Kauman kannattamana tehnyt vastalauseen mukaiset kaksi lausumaehdotusta.

Selonteko hyväksyttiin.

Pöytäkirja PTK 166/2021 vp

Mietintö ”jaa”, Mia Laihon ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 68, ei 40; poissa 91 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mia Laihon ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 69, ei 40; poissa 90 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle yrittäjien työttömyysturva-oikeuden väliaikaiseksi järjestämiseksi

Hallituksen esitys HE 239/2021 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 19/2021 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Avaan keskustelun. Edustaja Laukkanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

11.32 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Koko Suomea tällä hetkellä mietityttää se, kuinka pian tämä maa saadaan auki. Uskon, että kun yrittäjät tätä nyt katsovat ja miettivät, että täällä tällaista tilkkutäkkilainsäädäntöä tehdään — seitsemännen kerran jo on tämä sama esitys meillä pöydällä — niin varmasti se ei yrittäjäkenttää rohkaise. Parasta Suomen uutta nousua edistävä toimenpide olisi vapauttaa tämä maa nyt näistä rajoituksista toimimaan, jotta saisimme niin yrittäjät kuin kansalaisetkin taas liikkeelle.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kauma. [Hälinää] — Samalla pyydän, että tässä salissa rauhoitutaan kuuntelemaan keskustelua.

11.33 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Tässä laissa on kysymys siitä, että yrittäjällä on oikeus työmarkkinatukeen päätoimisen työskentelyn päätyttyä koronapandemian takia. Ja tässä on, arvoisa puhemies, hiukan sama problematiikka kuin tuossa aikaisemmassa laissa eli se, että se on liian lyhyen aikaa voimassa. Tässäkin olisi ollut hyvä, että se olisi ollut voimassa vähintään tuonne toukokuun loppuun saakka. Erityisesti tuossa joulun jälkeen on tullut paljon ravintola-alan yrittäjiltä, matkailualan yrittäjiltä ja tapahtuma-alan yrittäjiltä yhä vain epätoivoisempia viestejä siitä, että milloin tämä kaikki loppuu ja mistä me tiedämme, mikä on hallituksen exit-suunnitelma, mikä on visio tulevaisuudesta, miten tästä päästään eteenpäin, kun kukaan ei oikein osaa enää tulkita näitä rajoituksia.

Arvoisa puhemies! Olen pannut merkille myös sen, että muualla Euroopassa on siirrytty jo aika paljon pois tästä rajoitusten maailmasta, ja Suomenkin tulisi kyllä varmasti tarkoin seurata tätä esimerkkiä. Esitin viime kokouksessa täällä, että me sosiaali- ja terveystieteiden valiosuunnassa ottaisimme omaksi asiaksi sen, että kuulisimme asiantuntijoita, missä vaiheessa tässä pandemiassa ollaan sen elinkaaren osalta, miten tässä kannattaa edetä, mihin toimenpiteisiin ryhtyä ja niin edelleen. Meillä on tulossa muun muassa kustannustuki 6 käsitte-

Pöytäkirja PTK 166/2021 vp

lyyn lähiaikoina ja sen lisäksi sulkemiskorvauksia, mutta yrittäjät haluavat päästä jo töihin. Eivät he halua enää elää näiden tukien varassa, vaan he haluavat näkymän tulevaisuuteen, miten tästä päästään pois, jotta he pääsevät tekemään työtänsä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

11.35 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys on meillä käsittelyssä jo seitsemättä kertaa, ja jälleen se tehdään vain kovin lyhyeksi ajaksi. Sen takia olisi perusteltua, että nyt oltaisiin katsottu hieman pidemmälle ja otettu jo aiemmin kokemastamme opiksi ja varauduttu siihen, että tämä ei jää viimeiseksi tilanteeksi tämän koronan kanssa. Sen takia olisi ollut kannatettavaa, että eduskunta olisi muuttanut tätä esitystä ja tämän voimassaoloa pidentänyt.

Meillä on erittäin tukala tilanne. Puhuimme edellä ravintola- ja matkailualasta, mutta myös kulttuuri-, urheilu-, liikunta- ja tapahtuma-ala laajasti ja yhtenä ihan konkreettisenä esimerkkinä, jonka edustaja Zyskowiczkin nosti esille, kuntosalit ovat erittäin tukalassa tilanteessa. Kun niiden rajoittamiselle ei löydy edes terveydellisiä perusteita koronan näkökulmasta — on yleisesti todettu, että ne ovat matalan riskin paikkoja, ja ne ovat voineet toimia hyvin vastuullisesti tämän koronakriisin aikana muutenkin — niin itse kyllä toivoisin, että tämäntyyppiset paikat, jotka ovat kansanterveydellisesti merkittäviä, avattaisiin nyt välittömästi ja annettaisiin ihmisten harrastaa ja liikkua, kun se tehdään koronaturvallisesti. Siellä on käsidesit käytössä, siellä on ajanvarausjärjestelmät käytössä. Tämäntyyppiset kategoriset täyssulut ovat tässä tilanteessa täysin kohtuuttomia, ja näyttää siltä, että niitä eivät myöskään muut maat käytä. Meillä Suomessa tässä näytetään sivuutettavan asiantuntijoiden näkökannat ja tehtävän täysin erilaista politiikkaa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

11.37 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Vielä kerran lyhyesti tästä asiasta — tai tämä on kyllä asia, joka tosiaan täällä seitsemän kertaa on ollut ja vielä saattaa tulla — ihan sellainen näkökulma, joka tässä keskustelussa ei ole vielä tullut esiin, että jos tämä nyt olisi, kuten kokoomus ja perussuomalaiset ja kristillisdemokraatit ovat yhdessä esittäneet, että tämä voimassaoloaika olisi toukokuun loppuun, niin siitä ei tosiasiasa tulisi merkittäviä kuluja, koska tähän sisältyy tämä toimeentuloehto. Eli jos yritystulo menee yli sen rajan, jolla yrittäjä voi itse itsensä elättää, niin sen jälkeen sieltä myöskin tämä tuki lakkaa.

Ja kuten täällä aikaisemmin, taisi olla, edustaja Kauma aivan hyvin sanoi tästä asiasta, niin tämä on koskenut yli 18 000:ta yrittäjää. Tämä työttömyysturva-asia on merkittävä asia — tai oikeus tähän työmarkkinatukeen. Mutta hehän ovat juuri sellaisia yrittäjiä, että eivät he tavoittele sitä, että he ovat pysyvästi tällä työmarkkinatuella, vaan he tavoittelevat sitä, että he saavat yritystoimintansa käyntiin, ja kun se yritystoiminta lähtee käyntiin ja sieltä tulee tuloa vähän toistatuhatta euroa, niin sen jälkeen automaattisesti lakkaa tämän tuen saanti. Eli en ymmärrä, minkä takia tämä ei olisi voinut olla voimassa esimerkiksi toukokuun loppuun vaan nyt täytyy taas ottaa tämä vain helmikuun loppuun, kun sitten taas hetken päästä tänne tuodaan uusi esitys, jolla taas jatketaan hetkeksi eteenpäin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Talvitie, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 166/2021 vp

11.39 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! On todella tärkeää, että yrittäjän työttömyysturva-oikeus palautetaan takautuvasti tammi—helmikuun osalta. On kuitenkin myöskin muita, lähes yhtä isoja taloudellisia asioita, kuten esimerkiksi kustannustuen alaraja 2 000 euroa. Viime syksynä, kun tulivat sulkutuki ja kustannustuki, ne olivat tavallaan vertailukelpoisia, ja jos jäi yrittäjälle niin, että kustannustukea olisi maksettu alle 2 000 euroa, niin yrittäjä ei saanut sitä tukea ollenkaan. Ehkä pandemian alussa, kun näitä kustannustukiasioita teimme, ajattelimme, että Valtiokonttorille on ihan hyvä, että siellä on alaraja 2 000 euroa, mutta valitettavasti, arvoisa puhemies, nyt viimeisen kuukauden aikana olen saanut kuulla useamman yrittäjän tuskan siitä, että he eivät esimerkiksi saaneet kustannustukea, kun siitä se sulkutuki vähennettiin, koska se summa jäi 1 700 euroon, 1 900 euroon. Nyt me tässä säädämme sitä työttömyysturva-oikeutta, joka on kuitenkin summaltaan kahden kuukauden ajalle alle 2 000 euroa. Se on monelle yrittäjälle aivan elinehto. He pystyvät sillä tekemään ne järjestelyt, että työntekijät pystyvät olemaan ne vähäisetkin tunnit töissä, ja turvaamaan jonkinlaisen päivittäisen rahan ja perheelle ruokaa ja niin edelleen.

Toivon, että hallituspuolueiden edustajat, jotka ovat salissa — on myöskin valtioneuvoston jäsenille viestiä — ajattelevat, että jos tämä tilanne pitkittyy, niin voisimme tehdä sen päätöksen, että 2 000 euron alaraja vähennettäisiin siitä kustannustuesta mieluiten nolnaan mutta enintään 200—500 euroon, koska nyt on kyse ihan oikeasti ja aidosti niistä yrittäjistä, jotka sillä 1 500 eurollakin pystyisivät turvamaan oman elintasonsa ja pitämään yrityksen pystyssä — ja ne työpaikat. Kysehän on niistä työpaikoista ja työntekijöistä yrittäjän elämäntyön ohella. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Multala, olkaa hyvä.

11.41 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Puhuin itse asiassa äskeisen kohdan kohdalla juuri tästä esityksestä, mutta samasta aihepiiristä kuitenkin oli kyse eli siitä yrittäjien pärjäämisestä tästä tilanteesta eteenpäin. Äskeisessä kohdassa oli toki kyse myös yrittäjien työntekijöistä yhtä lailla. Samoin se tilanne, joka tällä hetkellä on päällä, koskettaa niin yrittäjiä kuin heidän työntekijöitäänkin, ja sen vuoksi tämä esitys on erittäin tärkeä. Tähän esitimme yrittäjän työttömyysturvan voimassaolon pidentämistä, joka täällä äänestyksessä ei menestynyt. On tärkeää kuitenkin saada tämä esitys uudelleen voimaan.

Arvoisa puhemies! Se asia, jonka vielä tähän haluaisin todeta, on se, että kun meillä on tällainen yleisvaaralliseksi luokiteltu tartuntatauti olemassa, on alettu keskustella siitä, kuinka pitkään on tarpeen kohdella koronaa tämän tyyppisenä tautina. Tässä keskusteltiin eilen, kun THL:ltä ja STM:ltä tätä kysyttiin tiedotustilaisuudessa, ja silloin THL:stä vastattiin, että tämän on ikään kuin mahdollistava asia, että silloin kun tauti on yleisvaarallisten tartuntatautien listalla, se mahdollistaa rajoitteiden käyttöönoton. No, pyytäisin kuitenkin erityisesti hallitusta, joka tästä varmasti aikanaan linjaa, huomioimaan, että sehan ei ole vain mahdollistava vaan se on myös velvoittava. Silloin kun tauti on yleisvaarallinen tartuntatauti tai siksi luokiteltu, tartuntatautilaki pätee, ja se asettaa esimerkiksi kunnille ja aluehallintoviranomaisille velvoitteita siitä, miten tulee toimia — eli tulee toimia siten, että tartuntoja voidaan välttää, niitä pitäisi pystyä jäljittämään, testausta pitäisi olla. Ja meidän tiedämme, että jo tällä hetkellä ollaan tilanteessa, jossa näitä kaikkia velvoitteita ei mitenkään pystytä täyttämään ja niillä ei voida tämän taudin kulkua hidastaa. Tässäkin on yksi syy, miksi minusta olisi aivan korkea aika pohtia, mitkä ovat ne merkit, jolloin voimme

Pöytäkirja PTK 166/2021 vp

vihdoin ajatella, että tästä taudista on tullut riittävän lievä, jotta voimme siirtyä niin sanotusti normaaliimpaan päiväjärjestykseen. Varmastikin siinä asiantuntijat ovat täysin oikeassa, että juuri tällä hetkellä se tilanne ei ole vielä sellainen, mutta olisi varmasti aika pohtia, milloin se on, ja toisaalta myös tartuntatautilain uudistaminen, siltä osin kuin se tähän tilanteeseen ei sovi, olisi varmasti paikallaan aloittaa heti.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Junnila, olkaa hyvä.

11.44 **Vilhelm Junnila ps:** Arvoisa puhemies! Tässä on hyvää se, että tämä tulee voimaan takautuvasti, kuten ensimmäisessä käsittelyssä todettiin, mutta olisi kuitenkin kohtuullista, että nämä tuodaan varhaisessa vaiheessa. Nythän on niin, että tämä takautuvuus tarkoittaa myös sitten sitä, että katsotaan enemmän menneisyyteen kuin tulevaisuuteen. Kaikkien kannalta olisi varmasti perusteltua, että nämä tuotaisiin ajoissa. Kun tätä joka tapauksessa joudutaan jatkamaan ensi kuun jälkeen, niin huolehdittehan, että edes silloin esitys annetaan eduskunnalle hyvissä ajoin?

Yritysten näkökulmasta ennustettavuus on tärkeää. Tämä vaikuttaa suoraan ihmisten arkielämään. Olisi hyvä, että hallitus kuuntelisi, jos ei perussuomalaisia, kokoomusta tai kristillisdemokraatteja, edes pää-äänenkannattajaansa SAK:ta, joka sekin on halunnut tämän toukokuun loppuun. Yrityksillä on tarve lomauttaa henkilöstöään, koska toimintaa on lainsäädännöllä rajoitettu. Siltä osin tämä parantaa myös työntekijöiden asemaa.

Tämä vaatii aikaa, ja olisi siis kohtuullista, että esitys myös tuodaan varhaisessa vaiheessa, mahdollisimman pian, ettei olla taas helmikuun lopussa, kun säädetään maaliskuuta koskevaa lainsäädäntöä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

11.46 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Nyt kun tämä tilanne näyttää valoisammalta ja paremmalta tulevaisuuteen koronan suhteen, mikä on hieno asia, niin kyllä meidän täytyy miettiä tätä hallittua rajoitusten purkua eteenpäin.

Edustaja Heinonen nosti kuntosalit tässä esille. Todella tärkeää tänä päivänä on, kun valitettavasti kansalaistemme kunto on rapistumaan päin, niin lasten kuin aikuistenkin, että pääsisi harrastuksiin jo helpommin, niin että voisi harjoittaa liikuntaa. Tällaiset kuntosalit ovat tietysti hyvin suosittuja, ja en voi ymmärtää sitä, että jos me pääsemme suureen ruokakauppaan vierä viereen ostamaan ruokaa, mikä on todella tärkeää, niin miksi emme voisi sitten jo käydä myös punttisalilla tai harjoittelemassa jotain liikuntaa, mikä ei käsittääkseni nyt ole enää sellainen tilanne, mikä vaarantaisi meidän terveyttämme. Elikkä se on tärkeämpää, että meidän kansalaistemme kunto paranisi, koska se aiheuttaa positiivisia asioita sekä henkiselle että fyysiselle puolelle. Nyt on tullut aika punttisalienkin avautua niin, ettei vain kuukaudeksi kahdeksi kerrallaan vaan pikkuhiljaa ihan kokonaan.

Ja siinä liikuntapuolella — nyt kun siitä voi myös tämän yhteydessä puhua — on hälyttävää, että kunto on laskenut. Tietysti ihmiset ovat masentuneita, kun tämä pandemia on kestänyt näin kauan, joten meidän pitää kannustaa kaikenikäisiä liikunnan pariin, ja se voidaan aloittaa nyt purkamalla rajoituksia liikuntapaikoissa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Vallin, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 166/2021 vp

11.48 **Veikko Vallin ps:** Arvoisa herra puhemies! Puhutaan yrittäjien sosiaaliturvasta jälleen kerran tämän koronan aikana, ja hyvä, että puhutaankin ja toimitaan, mutta kyllä tässä yrittäjillä ja kansalaisilla herää kysymys, suljetaanko Suomen ravintolat, kuntosalit, tapahtumat ja niin edelleen tulevaisuudessakin aina, jos esimerkiksi 50 kansalaista joutuu tehohoitoon jonkun variantin tai pöpön takia. Jatkuuko tämä vuodesta toiseen? Meillä väki vanhenee ja erilaiset influenssatkin saavat varmasti vähän samanlaisia ilmiöitä aikaan, niin että tehohoidon tarve saattaa lisääntyä. Eihän voi olla niin, että tästä tulee jokatalvinen ilmiö, että tämä menisi näin.

Tässä salissa olisi kyllä hyvä käydä tämä keskustelu, miten jatkossa edetään näitten rajoitusten kanssa, jos sairaalakapasiteetti alkaa olla kovilla. Pitäisi ainakin lisätä sitä kapasiteettia. Rahaahan meillä on, koska me ympäri maailmaa sitä rahaa kylvämme. Tällainen näkemys. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 239/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

5. Puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan työjärjestyksen väliaikaisesta muuttamisesta

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 4/2021 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 17/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin asian kiireellisyyden vuoksi pöydälle seuraavaan, tänään 28.1.2022 pidettävään täysistuntoon.

6. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tänään perjantaina 28.1.2022 klo 11.55. Täysistunto lopetettiin klo 11.50.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola